

зменшення прибутку, погіршення якісного складу активів, утому числі погіршення якості кредитного портфеля, збільшення ризику банківських операцій тощо.

Н.В. Омельченко

*Херсонський державний університет,
natali_omelchenko@i.ua*

І.О. Пилипенко

*Херсонський державний університет,
pilipenko11@i.ua*

ЦЕНТРО-ПЕРИФЕРІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ЕЛЕКТОРАЛЬНІЙ ПОВЕДІНЦІ НАСЕЛЕННЯ М. ХЕРСОНА

Основним стратегічним вектором розвитку України є європейська інтеграція, важливим аспектом якої є демократизація суспільства. Участь українських громадян у політичному житті суспільства ще не набула активних повсякденних форм, тому реальним показником в даному випадку залишається саме участь громадян у виборах. З початку 2019 року населення України було охоплено найбільш актуальною темою в країні – чергові вибори Президента України, перший тур яких відбувся 31 березня 2019 року, другий – 21 квітня 2019 року.

Географи завжди проявляли велику цікавість до результатів виборів та їх просторової інтерпретації. Серед важливих суспільно-географічних робіт, присвячених електоральній географії слід відзначити праці Дністрянського М.С., Кузишина А.В., Пилипенка І.О., Шишацького В.Б. та ін. [2-5; 8]. Переважно, суспільно-географічні дослідження в галузі електоральної географії в якості просторових об'єктів розглядали або території України, або її окремих регіонів та областей. В той же час, внутрішньоміським диференціаціям результатів виборів приділяється незначна увага. Серед подібних робіт слід відзначити [6], в якій було представлено цікавий картографічний матеріал, що демонструє, як розподілилися голоси українських виборців у всьому світі, в межах України та в межах окремих міст, зокрема й Києва. У даному доробку є й мапа, на якій відображено, що «Петру Порошенку надавали перевагу на дільницях ближче до центру Києва й уздовж станцій метро. Електорат Володимира Зеленського зосередився на Троєщині, Борщагівці та інших районах, більш віддалених від центру і станцій метрополітену» [6]. Столичний досвід дослідження електоральної поведінки населення під час нещодавніх президентських виборів спонукав і нас перевірити гіпотезу щодо залежності місця проживання виборця та результату його волевиявлення у межах інших міст. Нами було досліджено та картографовано результати другого туру голосування виборів президента України в м. Херсоні.

Електоральна активність населення м.Херсона знаходиться на середньому рівні і у порівнянні з попередніми президентськими виборами зросла майже на 2 %. При явці 59,35 % виборців за кандидата Зеленського В. було віддано 80,49 % голосів, відповідно Порошенко П. з двох міських територіальних виборчих округів отримав 17,18 % [7]. В цілому переможець користувався більшою прихильністю серед виборців на всіх звичайних та спеціальних дільницях м.Херсона. Під час візуалізації результатів середній відносний показник відданих голосів за кандидата Зеленського В. (80,49 %) був узятий нами в якості статистичного значення, яке розподіляє дільниці на такі, що демонструють результати вищі та нижчі за середні. Ми поставили перед собою завдання перевірити, чи є суттєва просторова диференціація волевиявлення мешканців Херсона? Чи існує подібна до м.Києва центр-периферійна залежність результатів голосування?

Побудована картографічна модель демонструє просторові відхилення результатів голосування (у %) за кандидата В.Зеленського. Ізолінія «0 %» чітко ділить місто на дві нерівні частини: центральну, де частка голосів за Зеленського В. менша за показник у м. Херсоні та периферійну, де Зеленський В. набрав більше свого результату у місті (Рис. 1). Як вказує Дністрянянський М.С., периферійність соціального розвитку одних територій і центральне розміщення інших є закономірним наслідком суспільно-географічних взаємин, характерним фактично для всіх часів та всіх частин світу [1].

Для більш об'єктивного відображення електоральних вподобань населення м. Херсона нами не враховувались голоси спеціальних дільниць (Херсонський слідчий ізолятор, "Північна виправна колонія (№ 90)", "Херсонський обласний протитуберкульозний диспансер" і т.д.), які за кількістю виборців є малочисельними і в більшості випадків виборці не завжди навіть мешканці міста.

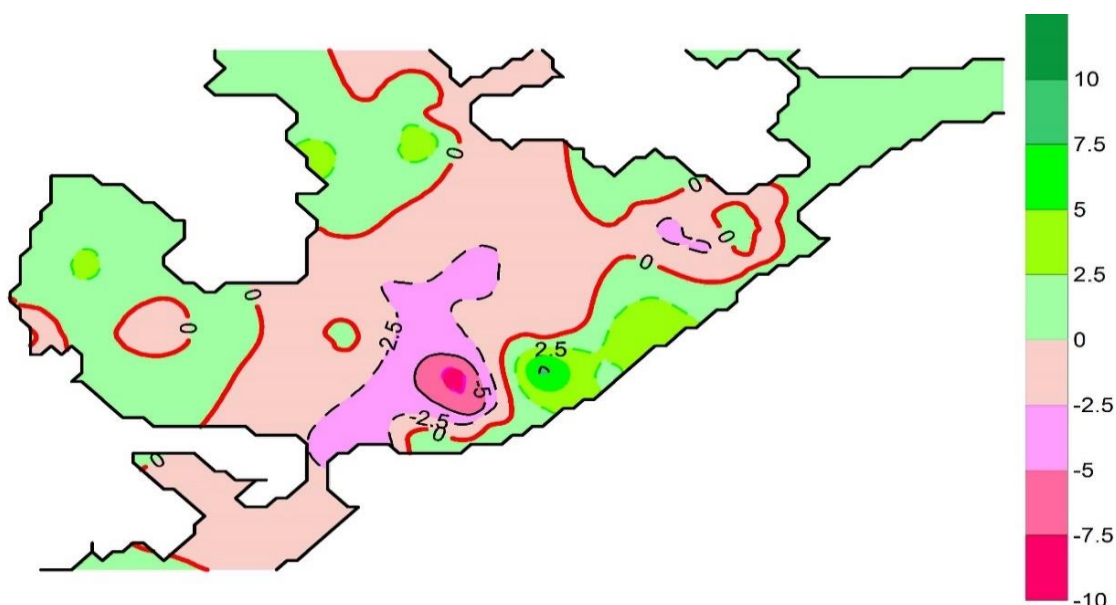

Рис. 1. Відхилення рівня підтримки кандидата в президенти України Зеленського В. в місті Херсоні (у % від результатів по м. Херсону) [7]

Рис. 1 демонструє замкнутий ареал в центральній частині міста, де питома вага відданих голосів за кандидата Порошенка П. є більшою, ніж в іншій частині міста. Від центру до його периферії відбувається зростання частки виборців, які надають перевагу діючому президенту Зеленському.

Таким чином, нами отримана статистична поверхня, яка демонструє центрально-периферійні тенденції розподілу електоральних уподобань населення Херсона. Фактично центральні та старі мікрорайони міста («Млини», частина «ХБК» та «Житлового масиву») проголосували за діючого президента Зеленського В. до 10 % менше, ніж мешканці Херсона в цілому. Подальші дослідження електоральної поведінки повинні бути спрямовані на виявлення соціальних, демографічних, економічних та ін. чинників, які формують такий електоральний «рельєф». Також вважаємо за необхідне провести порівняльні дослідження з результатами минулих виборів президента (2005, 2010 та 2014 рр.).

Література:

1. Дністрянський М. С. Периферійність соціального розвитку віддалених депресивних районів України як чинник електоральної активності населення // Вісник Львівського ун-ту (Серія: Географічна). 2007. Вип. 34. С. 83-89.
2. Дністрянський М.С. Політична географія України : навч. посіб. / М. С. Дністрянський; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – 346 с.
3. Добиш М. П. Сучасні тренди електорально-географічних досліджень в світі та розвиток електоральної географії в Україні / М. П. Добиш. // Український географічний журнал. – 2018. – № 4. – С. 33–40.
4. Кузишин А. В. Прояви електоральної культури на виборчому полі областей Карпатсько-Подільського регіону / А. В. Кузишин // Вісник Одеського національного університету. Серія : Географічні та геологічні науки. – 2017. – Т. 22, Вип. 1. – С. 162-172.
5. Пилипенко І. О. Соціально-економічні портрети електоральних регіонів Херсонської області / І. О. Пилипенко // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. – Вип. 246: Географія. – Чернівці: Рута, 2005. – С. 181-189.
6. Стасюк І. Які райони Києва голосували за Зеленського, а які – за Порошенка? (карта) [Електронний ресурс] / І. Стасюк – Режим доступу: <https://hmarochos.kiev.ua> (дата звернення 01.04.2019). – Назва з екрана.
7. Центральна виборча комісія України – Офіційний сайт [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://cvk.gov.ua/>
8. Шишацький В. Б. Електоральні регіони України: підходи до виділення та делімітації / В. Б. Шишацький // Наукові записки Ін-ту етнонаціональних досліджень НАН України. – 2004. – Вип. 27.